

PATVIRTINTA
Kazlų Rūdos „Elmos“ mokyklos-darželio
direktoriaus 2022 m. vasario 7 d.
įsakymu Nr.1.3.-21V

KAZLŲ RŪDOS „ELMOS“ MOKYKLOS-DARŽELIO DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kazlų Rūdos „Elmos“ mokyklos-darželio (toliau – Mokyklos) darbuotojų etikos kodeksas (toliau MDEK) apibrėžia pagrindines bendražmogiškąsias vertybines nuostatas, moralaus elgesio principus bei profesinės etikos normas, reguliuojančias darbuotojų bendruomenės narių santykius Mokykloje:

- 1.1. saugo ir puoselėja žmogiškumą ir orumą;
- 1.2. gerbia ir vertina mokytojo profesiją;
- 1.3. kuria pasitikėjimu, atsakomybe ir teisingumu pagrįstą mokyklos kultūrą.

2. MDEK paskirtis - padėti Mokyklos darbuotojams suprasti etiško elgesio normas ir padėti spręsti problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje.

3. MDEK papildo mokytojų, kitų darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Mokyklos nuostatuose, Mokyklos darbo tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose teisės aktuose.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. Artimi asmenys – darbuotojo sutuoktinis, sugyventinis, partneris, kai partnerystė įregistruota įstatymų nustatyta tvarka, taip pat jų ir darbuotojo tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), broliai (įbroliai), seserys (įseserės), seneliai, vaikaičiai ir jų sutuoktiniai, sugyventiniai ar partneriai.

5. Darbuotojų etika – dora, pareiagingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

6. Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

7. Etikos normų pažeidimas – elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, poelgis, veiksmas, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

8. Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.

9. Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamoms vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

10. Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

11. Indoktrinacija (lot. *in* – į + doktrina) – tikslinga įtaka individui, socialinei grupei ar visuomenei siekiant įteigti norimą (dažn. polit.) pažiūrą, ideologiją, išsaugoti esamą politinę ir visuomeninę būklę (žr. „Visuotinę lietuvių enciklopediją“, t. 8, Vilnius, 2005, p. 95).

12. Kolegialus – daromas grupės asmenų, tariantis, atsiklausiant kitų nuomonės.

13. Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

- 14. Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.
 - 15. Netaktas – netinkamas, nemandagus poelgis, nemokėjimas tinkamai elgtis.
 - 16. Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.
 - 20. Reputacija – tai nuomonė apie asmenį, kuri susiklosto jo veiklos procese.
 - 17. Solidarus – veikiantis išvien su kitais, draugiškas, sutariantis, sutinkantis.
 - 18. Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo
 - 19. Vertybė – idėjos ir įsitikinimai, formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.
 - 20. Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas.
- Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

III SKYRIUS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

21. MDEK tikslas - apibrėžti Mokyklos darbuotojų profesinio elgesio taisykles, siekti, kad kiekvieno darbuotojo veikla didintų pasitikėjimą Mokykla, formuoti bendražmogiškomis vertybėmis besivadovaujantį darbuotojų kolektyvą.

22. Uždaviniai:

22.1. padėti darbuotojams geriau suprasti ir puoselėti svarbiausias bendražmogiškas bei akademinės srities vertybes: pagarbą, teisingumą, žmogaus teisių pripažinimą, atsakomybę, sąžiningumą, atidą ir solidarumą;

22.2. apsaugoti darbuotojus nuo veiksmų, galinčių pakenkti asmens bei Mokyklos autoritetui;

22.3. užtikrinti, kad Mokyklos bendruomenės narių tarpusavio santykiai būtų grindžiami tolerancijos ir pagarbos vienų kitiems principais;

22.4. užkirsti kelią neetiškam Mokyklos darbuotojų elgesiui;

22.5. numatyti prevencines priemones interesų konfliktui.

IV SKYRIUS PAGRINDINIAI DARBUOTOJŲ ETIKOS PRINCIPAI

23. Visi Mokyklos darbuotojai savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:

23.1. pagarbos:

23.1.1. pripažįsta, kad bendravimas su Mokyklos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą;

23.1.2. puoselėja pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su Mokyklos savivaldos institucijomis;

23.2. teisingumo:

23.2.1. tiki, kad žmonių skirtybės yra veikiau norma nei išimtis;

23.2.2. objektyviai remdamiesi kompetencija, vertina kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems;

- 23.3. žmogaus teisių pripažinimo:
 - 23.3.1. nepažeidžia bendruomenės narių teisių ir teisėtų interesų;
 - 23.3.2. vadovaujasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis;
 - 23.3.3. siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui profesinėje veikloje;
- 23.4. atsakomybės:
 - 23.4.1. veikia kaip profesionalas;
 - 23.4.2. vengia interesų konflikto;
 - 23.4.3. naudoja darbo laiką tik darbo tikslais;
 - 23.4.4. nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti darbą;
- 23.5. sąžiningumo:
 - 23.5.1. teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę patirtį ir kompetenciją;
 - 23.5.2. savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius;
 - 23.5.3. vadovaujasi Mokyklos darbo tvarkos taisyklėmis;
 - 23.5.4. laiku, atidžiai ir profesionaliai atlieka pareigybų aprašymuose ir kituose lokaliuose dokumentuose numatytas funkcijas;
 - 23.5.5. nepiktnaudžiauja savo padėtimi;
- 23.6. atidos ir solidarumo:
 - 23.6.1. bendrauja su kolegomis ir bendruomene siekdamas geros visų savijautos.

V SKYRIUS

BENDROSIOS PEDAGOGŲ IR ADMINISTRACIJOS ETIKOS NUOSTATOS

- 24. Pedagogai savo darbe vadovaujasi principais, nurodytais IV skyriuje.
- 25. Pedagogas:
 - 25.1. perteikia tautos ir žmonijos kultūros vertybes jaunajai kartai. Gerbia žmogų, jo teises ir pareigas, Mokyklą, Valstybę ir jos institucijas. Nesitaiksto su netaktu ar žmogaus teises bei orumą pažeidžiančiu elgesiu;
 - 25.2. su ugdytiniais ir visais kitais atvejais yra pagarbus, mandagus ir korektiškas;
 - 25.3. vienodai tarnauja visiems bendruomenės nariams, nepaisydamas tautybės, rasės, negalios, lyties, lytinės orientacijos, amžiaus, socialinės padėties, religinių įsitikinimų ir politinių pažiūrų;
 - 25.4. siekia tarnybinio ir profesinio pripažinimo sąžiningu darbu, remdamasis visuomenine veikla, taktu, gebėjimu rūpintis ugdytiniais;
 - 25.5. saugo savo profesinę reputaciją;
 - 25.6. grindžia tarpusavio santykius kolegialumu, partneryste ir pagarba. Pedagogas saugo ne tik savo, bet ir savo kolegų autoritetą;
 - 25.7. geba nepervertinti ir nenuvertinti savęs bei kitų bendraudamas ir iškilus konfliktinėms situacijoms;
 - 25.8. vengia nepagrįstų ir skandalingų tarpusavio konfliktų. Kilus nesutarimams, siekia bendradarbiaujant konstruktyviai juos įveikti;
 - 25.9. vengia nesąžiningos profesinės konkurencijos tarp kolegų, nedalyvauja negarbinguose sandoriuose, neslepia visiems mokytojams skirtos informacijos;
 - 25.10. supranta, kad kritika, skiriama kolegų arba administracijos darbui, veiksams, sprendimams, požiūriams, poelgiams vertinti, neturėtų žeminti kritikuojamų asmenų. Ji turi būti pagrįsta, konstruktyvi, taktiška, neužgauli, geranoriška. Svarbiausios pedagoginio gyvenimo problemos svarstomos ir sprendimai priimami Mokytojų kolegijoje;

25.11. elgiasi tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai konfliktinėse situacijose. Išklauso visų pusių argumentus ir ieško konstruktyvaus sprendimo. Užsitęsę konfliktai sprendžiami Mokytojų kolegijoje;

25.12. tausoja ir atsakingai naudoja Mokyklos turtą, medžiaginius išteklius, taupiai naudoja valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas, vykdydamas įstaigos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus.

26. Pedagogas su ugdytiniais:

26.1. santykiai pagrįsti abipuse pagarba;

26.2. pasirenka tokius darbo metodus, kurie skatina pozityvius ugdytinių bruožus, tarpusavio santykius: savarankiškumą, savikontrolę, saviugdą, norą bendradarbiauti ir padėti kitiems;

26.3. vertindamas ugdytinių elgesį ir pasiekimus, siekia stiprinti jų savigarbą ir pasitikėjimą savo jėgomis, nurodyti tobulėjimo galimybes, kelti mokymosi motyvą;

26.4. siekia objektyvumo ir teisingumo, vertindamas mokinių pasiekimus;

26.5. elgiasi diskretiškai. Pedagogui neleistina kitiems asmenims perduoti mokinio ar ugdytinio jam asmeniškai patikėtą informaciją, išskyrus įstatymų numatytus atvejus;

26.6. nepiktnaudžiauja savo tarnybine padėtimi;

26.7. yra tolerantiškas ugdytinių religiniams įsitikinimams ir politinėms pažiūroms. Jis neturi teisės naudoti indoktrinaciją, primesdamas ugdytiniais savo pažiūras.

27. Santykiai su administracija:

27.1. Mokykla remiasi žodžio ir įsitikinimų laisvės, tolerancijos, demokratiškumo ir teisingumo principais;

27.2. Mokykloje puoselėjama bendravimo kultūra, pasireiškianti tarpusavio pagarba, geranoriškumu ir mokėjimu susitarti;

27.3. Mokyklos administracija toleruoja politinių, religinių, filosofinių pažiūrų ir nuomonių įvairovę, sudaro sąlygas pasidalyti požiūriais, tartis ir susitarti. Skirtingi pedagogų statusai, kvalifikacinės kategorijos ir pareigos neturėtų kliudyti visiems pedagogams lygiateisiškai reikšti nuomones ir ginti savo įsitikinimus. Administracijos santykiai su kiekvienu pedagogu grindžiami lygiateisiškumo principu;

27.4. administracija negali reikalauti ar rinkti informacijos apie asmeninį pedagogo gyvenimą, nesusijusį su darbo reikalavimais;

27.5. Mokyklos vadovo vertinimai ir sprendimai yra pagrįsti realiais pedagogų nuopelnais, faktais ir nešališki;

27.6. pedagogai turi teisę gauti iš administracijos visą informaciją, svarbią jų ir mokyklos darbui. Pedagogų bendruomenei svarbūs sprendimai Mokykloje priimami ir skelbiami remiantis viešumo principais.

28. Pedagogas bendraudamas su mokinių tėvais (globėjais):

28.1. konsultuoja tėvus (globėjus) vaiko ugdymo(si) klausimais;

28.2. saugo vaiko patikėtą nuomonę apie savo tėvus (globėjus), o tėvų (globėjų) – apie vaiką;

28.3. santykiai su tėvais neturi daryti įtakos vaiko asmens bei pasiekimų vertinimui.

29. Akademinė ir žodžio laisvė. Pedagogas:

29.1. turi teisę naudotis įvairiais informacijos šaltiniais;

29.2. organizuodamas ugdomąją veiklą, atrinkdamas ir perteikdamas informaciją mokiniams, vadovaujasi Valdorfo pedagogikos principais;

29.3. neišviešina konfidencialios tarnybinės informacijos, skirtos vidiniams Mokyklos reikalams.

VI SKYRIUS INTERESŲ KONFLIKTAS

30. Visi Mokyklos darbuotojai turi prievolę vengti interesų konflikto ir pareigą nusišalinti.
31. Privatus interesas prilyginamas darbuotojui artimų asmenų turimiems interesams.
32. Darbuotojas supranta, jog yra didžiulė tikimybė, kad jis pateko į interesų konfliktų situaciją, jei vykdydamas savo pareigas privalo spręsti klausimus, susijusius ir su:
- 32.1. darbuotojo šeimos (giminės) ar nuosavu verslu;
 - 32.2. turimomis bendrovių ir įmonių akcijomis (dalimis, pajais);
 - 32.3. profesine veikla: darbu kitose įmonėse, įstaigose ir organizacijose, individualiu užimtumu (autorinėmis sutartimis) ir pan.;
 - 32.4. naryste, ryšiais ir pareigomis įmonėse, įstaigose ir organizacijose ar fonduose;
 - 32.5. finansiniais ar moraliniais įsipareigojimais (skola) kitiems asmenims, kitais civiliniais santykiais;
 - 32.6. iš kitų asmenų gautomis (jiems suteiktomis) dovanomis ir paslaugomis;
 - 32.7. priešišku (ginču ar konkurencija) kitų asmenų ar grupių atžvilgiu;
 - 32.8. artimų (Jums svarbių) asmenų darbu toje pačioje institucijoje;
 - 32.9. ketinimais, susijusiais su naujo darbo paieškomis, derybomis su būsimu darbdaviu ir pan.
33. Pagrindinės interesų konfliktų valdymo ir sprendimo (šalinimo) galimybės yra šios:
- 33.1. privataus intereso atsisakymas arba likvidavimas;
 - 33.2. nusišalinimas nuo klausimo sprendimo;
 - 33.3. priėjimo prie atitinkamos informacijos apribojimas;
 - 33.4. pavedimas atlikti funkcijas, nekeliančias interesų konflikto;
 - 33.5. tarnybinių pareigų ir atsakomybių pertvarkymas;
 - 33.6. visiškas (ne vienkartinis) atsisakymas atlikti pareigas, susijusias su privačiais interesais.
34. Daugumą 33 punkte išvardintų interesų konfliktų valdymo ir šalinimo priemonių vykdo ne pats interesų konfliktą patiriantis asmuo, bet jo vadovai – tiesioginis ar Mokyklos. Šių asmenų dalyvavimas sprendžiant jiems pavaldiems darbuotojams iškilusias interesų situacijas yra nepaprastai svarbus ir reikšmingas.
35. Mokyklos direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, viešųjų pirkimų organizatoriai, viešųjų pirkimų komisijos nariai teikia ir, kai reikia, tikslina privačių interesų deklaraciją.
36. Privačių interesų deklaracijos teikiamos: pirmąjį kartą deklaruojama per 30 kalendorinių dienų nuo išrinkimo, priėmimo ar paskyrimo į pareigas dienos; deklaracija tikslinama per 30 kalendorinių dienų, jei atsiranda naujų deklaruotinių duomenų ar pasikeitė deklaruotieji; deklaracija tikslinama nedelsiant, bet ne vėliau nei per 7 kalendorines dienas, jei paaiškėja naujų interesų konfliktą galinčių kelti aplinkybių.

VII SKYRIUS KODEKSO PRIĖMIMAS, ĮGYVENDINIMAS (VYKDYMO PRIEŽIŪRA)

37. Būtina MDEK priėmimo sąlyga – viešas projekto svarstymas.
38. Priimtas MDEK skelbiamas viešai mokyklos interneto puslapyje.
39. Mokyklos darbuotojai privalo vadovautis šiuo MDEK. Laikytis jo reikalavimų – kiekvieno darbuotojo pareiga ir garbės reikalas.
40. MDEK, priimtas kaip Mokyklos darbuotojų bendruomenės susitarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų, turi skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.

VIII SKYRIUS

DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSO NUOSTATŲ PAŽEIDIMŲ NAGRINĖJIMO TVARKA

41. Darbuotojų pareiškimai dėl etikos pažeidimų registruojami raštinėje bendra tvarka, vizuojami Mokyklos direktoriaus.
42. Gavus darbuotojo pareiškimą apie MDEK nuostatų pažeidimą, Mokyklos vadovas paskiria komisiją, susidedančią iš pirmininko ir ne mažiau kaip trijų narių, ir pareiškimą įteikia Komisijos pirmininkui.
43. Priimami svarstyti tik aiškiai motyvuoti pareiškimai. Anoniminiai pareiškimai nesvarstomi.
44. Komisija per 3–5 darbo dienas privalo išnagrinėti gautą pareiškimą, priimti sprendimą ir raštu (pasirašytu Komisijos pirmininko) atsakyti pareiškimą pateikusiam ar suinteresuotam asmeniui ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo pareiškimo gavimo dienos. Komisija pareiškimo išnagrinėjimo terminą gali pratęsti motyvuotu sprendimu. Komisijos raštiški atsakymai registruojami raštinėje.
45. Darbuotojas, dėl kurio gautas pareiškimas, yra nedelsiant informuojamas apie jo turinį ir privalo pateikti raštu paaiškinimus per 3 darbo dienas nuo informavimo dienos.
46. Darbuotojai, galimai pažeidę MDEK nuostatas, su Komisijos sprendimais supažindinami pasirašytinai.
47. Komisijos nariai turi siekti teisingai nagrinėti prašymus ir skundus, neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, priimti nešališkus sprendimus, nesinaudoti tarnybine padėtimi.
48. Komisijos nutarimai priimami balsuojant.
49. Komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos apie tiriamą medžiagą.
50. Už MDEK pažeidimus, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą, taikytinos moralinio poveikio priemonės (pvz., pastaba, įspėjimas, įvertinimo pavišinimas ir pan.).

IX SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

51. Svarstant atsakomybę už MDEK reikalavimų pažeidimą išnagrinėjama ir įvertinama Komisijos ir savivaldos institucijų nuomonė.
 52. Laikytis MDEK reikalavimų – asmeninis darbuotojo, siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose pedagogų bei kitų darbuotojų veiklą.
-